

Ciklusokon át

Főszerkesztői beköszöntő

Journal of Economic Literature (JEL) kódok: B20, N01

Kulcsszavak: gazdaságpolitika, társadalompolitika, Magyarország

Szeretettel ajánljuk a *Polgári Szemle* társadalomtudományi folyóiratunk 14. évfolyamának 1–3. összevont, magyar nyelvű lapszámát. Periodikánk gazdaság- és társadalompolitikai tanulmányokat közöl. A Magyar Tudományos Akadémia által minősített, lektorált szakfolyóirat. Támogatóink jóvoltából évente két magyar nyelvű kiadvánnyal, egy angol nyelvűvel és 2018-tól egy Kínában kiadott lapszámmal is jelentkezünk.

Kiadványaink szerzői a magyar tudományos élet és az államigazgatás, a Magyar Nemzeti Bank, az Állami Számvevőszék magasán pozicionált képviselőiből kerülnek ki, akik gondolataik közreadásával igyekeznek átfogó képet nyújtani a 2010-től újjászervezett Magyar Állam főbb gazdasági és társadalmi folyamatairól s a körjük formálódó tudományos rendszerekről, nemzetközi és történelmi ki- és visszatekintéssel. Tudós szerzőink a magyar történelem és történelmi nagyságok arcképcsarnokából egy-egy reprezentánst is felvillantanak, továbbá legfrissebb tudományos könyveinkről recenziókat adunk közre, sőt fiatal kutatók szárnybontogató kísérleteinek, dolgozatainak is helyet biztosítunk. Önmeghatározásunk szerint tehát a *Polgári Szemle* társadalomtudományi vetületű folyóirat, annak eredeti, széles (jogi, gazdasági, társadalompolitikai, államtudományi, történelmi, politikatudományi) értelmezésében. Ha pedig tovább konkrétezzük, a társadalomtudomány fejlődését nyomon követő, sőt annak bölcsőjeként, új és újszerű tudományos eredményeknek helyt adó, a világban, az országban napjainkban körülöttünk lezajló folyamatok tudományos elemzésére szolgáló periodika vagyunk.

A 2018-as első magyar lapszám (2018 februárjában egy angol nyelvűt már kiadtunk) két tanulmányára hívnám fel külön is az olvasóközönség szíves figyelmét.

Maróth Miklós, a Magyar Corvin-lánccal kitüntetett, Széchenyi-díjas magyar klaszika-filológus, orientalista, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja *Hogyan lehet megőrizni Európa keresztény identitását?* címmel adta közre dolgozatát. Az eszmetörténeti előzmények, széles szakirodalmi hivatkozások bázisán felépített írás végén a szerző felteszi a kérdést, s hozzá meg is adja a mindannyiunkat orientáló, készletésre ösztönző választ, miszerint:

Ad 1. „Ahhoz, hogy Európát az iszlám káros befolyásától megmenthessük, paradox módon az iszlámtól kellene tanulnunk... Mindenekelőtt el kellene tanulnunk tőle

saját vallásunk komolyan vételét. Manapság azt láthatjuk, hogy a fiatalok világvilágképét nem a család, nem is valamelyik egyház, hanem az amerikai filmek és a folyóiratok formálják. Azokban találják meg viselkedésükhöz a példákat, azok alakítják gondolkodásmódjukat. Márpedig ezek a források nem hitelesek, a belőlük sugárzott világvilágkép nem a vallási tanításokkal kompatibilis, hanem azzal a haszonelvű, nihilista ideológiával, amely a német historicizmus talaján termett. Az egyházak a komoly mondanivalót sugárzó, ám mégis szórakoztató filmek gyártásában, kevés kivételtől eltekintve, nincsenek jelenek.”

Maróth professzor érvelését a következőképpen folytatja (ad 2.): „Ha tehát nem vesszük komolyan a saját vallásunkat és az azon alapuló, római gyökerű kultúránkat, és nem alkotunk erős közösségeket, akkor az erős identitástudattal és közösségtudattal rendelkező iszlám maga alá gyűr minket. Akkor továbbra is folyamatosan fogják bezárni a keresztény templomokat, párhuzamosan a folyamatos mecsetépítésekkel, mint ahogyan ma ezt látjuk Nyugat-Európa országaiban.”

További intelemként úgy fogalmaz (ad 3.), hogy „...kerülni kell a párbeszédet az iszlámmal, amennyiben vallási kérdésekről van szó. Ők ugyanis isteni igazságukról és csaló voltunkról meggyőződve soha, egyetlen kérdésben sem fognak egy tapodtat sem engedni. Az iszlám törvényeit követve egyoldalúan téríteni akarnak, és megvetnek, elutasítanak mindent, ami nem az iszlám. Követelni fogják saját törvényeik bevezetését a mi országainkban, és mi a német historicizmus káros következményeként megjelent uralkodó ideológiánk jegyében engedni fogunk, mert minden egyformán jó, minden pusztán történeti fejlődés eredménye.”

A továbblépés, vagy talán közkeletűbb értelemben megragadva, a túlélés módját Maróth Miklós úgy látja: „Viszont törekedni lehet az együttműködésre az iszlámmal a közös értékeink védelmében... Az iszlám ugyanis, amint azt vezetői többször kifejtették, globalizálhatatlan. A globalizmus veszélyével szemben az iszlám lehetne a legerősebb szövetségeseink. Meg kellene tanulnunk az iszlámtól, milyen erős a közösség, és milyen erő van a szolidaritásban.”

A régi erdélyi főnemesi családból származó dr. Gróf Bethlen István – édesapja néhai dr. bethleni gróf Bethlen László jogász, az Erdélyi Szövetkezetek elnöke, országgyűlési képviselő, édesanyja néhai széki gróf Teleki Katalin – írásában párhuzamot állít a Trianon utáni Bethlen-kormány és a 2010 utáni Orbán-kormány gazdaságpolitikája között.

Bethlen gróf közgazdasági, filozófiai és államtudományi végzettsége, a német gazdasági és bankéletben betöltött vezető állásai, jelenleg is aktív egyetemi professzori státuszai, többéves Egyesült Államokban, majd az MDF országgyűlési képviselőjeként, illetve a Magyar Páneurópa Unió elnökeként folytatott praxisai alapján arra az állításra jut, hogy „a 2010-es gazdaság- és pénzügypolitikai fordulat egyre több hasonlóságot mutat az 1920-as évekhez”. Az Antall József hívására hazatért nemzetközi pénzügyi szakértő, a kései utód felmutatja a bethleni gazdaság- és pénzügypolitika alapvető elképzeléseit, eszközeit és eredményeit,¹ törekedve a ma is felhasználható tanulságok kidomborítására. A múlt eseményeit bemutatva keresi a kapcsolatot a jelen gazdaságpolitikai történéseivel. Majd konklúziójában kifejti, hogy Bethlen István magyar

miniszterelnök több mint tízéves kormányzásának csúcspontját 1928-ban érte el. Kilencven évvel később pedig megállapítható, hogy a mártír miniszterelnököt példaképének tekintő dr. Orbán Viktor vezetésével Magyarország jó úton halad úgy a hagyományokat tekintve és azokat figyelembe véve, mint egy valóban modern, nem pedig a 250 éves megcsontosodott, ortodox liberalizmust vagy a 2007–2008-as pénzügyi válság során látványosan csődöt mondó neoliberalizmust követő gazdaság-pénzügypolitika kialakításával.

Jó szívvel ajánlom még Pokol Béla alkotmánybíró, jogászprofesszor, a felsőörsi polgári disputákat szervező Somogyi Ferenc egyetemi docens, Egedy Gergely történészprofesszor által a Brexit valóságát görög mitológiai fordulattal társító, valamint Giday András és mások írásait is.

Reméljük, hogy e kiadványunk is elnyeri tetszését, hasznos információkat kínál. Kérem, kollégái, sőt külföldi partnerei figyelmét is hívja fel a *Polgári Szemlére*, amely a jelentősebb nemzetközi egyetemek és nemzeti könyvtárak olvasópolcaira is eljut, különösen az angol és kínai lapszámok, illetve a diplomáciai testületekhez, sőt, a határon belüli és határon túli szellemi műhelyeknek is küldünk példányokat.

Tudományos folyóirat főszerkesztőjeként – sajnos visszatérően – adódik, hogy időközben elhunyt szerzőinktől végső búcsút vegyek, életművüket röviden méltassam, s a kegyelet virágait szellemi sírhantjukra tegyem.

Elsőként Tomcsányi Pál (1924–2018) Széchenyi-díjas professzorra emlékezünk, aki ez év február 22-én hunyt el. Írásaival megannyiszor gazdagította folyóiratunkat, s számos tanácsot, konkrét segítséget nyújtott a *Polgári Szemle* tudományos besorolásának mélyítéséhez. Tomcsányi Pál járatos volt az effélékben, hiszen legfontosabb tudományos eredményei talán éppen a tudományszervezés tárgykörében születtek. 1966-ban kidolgozta a kutatói ismeretgazdálkodás fogalomkörét, s kutatási módszertani könyve is számos kiadást megért. Évtizedeken át tanultak egyetemi és PhD-hallgatók a jegyzeteiből, amellet hogy eredeti, talán első szakmai kötődése az agrármarketing tudományos módszereinek folyamatos továbbfejlesztésére irányult. Mái is ismerősen cseng vissza az egyetemi doktori szigorlataimra betanult mondata, miszerint a nagykőrösi gazdák annak idején fűzfa kosarakban vitték a gyümölcsöt a piacra, s a termékeiket így látványosan, esztétikusan tették a vásárt látogatók elé, s ezáltal kapósabb lett a portéka.

Tomcsányi Pál a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja volt, Tomcsányi Vilmos Pál (1880–1959) volt Bethlen-kormánybeli igazságügyminiszter fia, Tomcsányi Móric (1878–1951) jogász-akadémikus unokaöccse. A *Polgári Szemlé*ben gyakorta megjelenő írásai a tudomány tiszteletére és az oktatás fontosságára hívták fel a figyelmünket.

Ugyancsak 2018 év elején vettünk végső búcsút Tóth Zoltán Józseftől (1967. január 29. – 2018. január 28.), a Szent Korona-tan jeles képviselőjétől, jogtörténésztől, akinek szellemi öröksége önálló és szerkesztett műveiben is fennmarad. Önálló kötetek: *Magyar közjogi hagyományok és nemzeti öntudat a 19. század végétől napjainkig*. Szent István Társulat, Budapest, 2007; *Megmaradásunk alkotmánya. A Szent Korona-eszme a magyar történelemben és közjogban*. HUN-idea, Budapest, 2007; *Élet a Szent Korona jegyében. A magyar értékekre épülő társadalom*. Magyarok Világszövetsége, Budapest, 2011; *Vihar*

előtt – választáson. Két Hollós, Budapest, 2011; *Végkifejlet előtt – végveszélyben.* Két Hollós, Budapest, 2014. Szerkesztett művei: *A Magyar Szent Korona és a Szent Korona-tan az ezredfordulón.* Szent István Társulat, Budapest, 1999; *Igazság és történelem – Molnár Tamás gondolatainak gyűjteménye.* Szent István Társulat, Budapest, 2000.

Tóth Zoltán József egyetemi docensként hallgatók ezreit tanította a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen és más hazai felsőoktatási intézményekben. Emléke a hallgatók, kollégák lelkében, könyveiben s a *Polgári Szemle*-ben gyakorta közzétett írásaiban marad ránk.

Egykori szerzőink, Tomcsányi Pál akadémikus, a Szent István Egyetem professzorának és Tóth Zoltán József egyetemi docens, volt helyettes államtitkárának az emlékét megőrizzük, a szerkesztőbizottság kegyelettel adózik munkásságuk előtt.

Prof. dr. Lentner Csaba egyetemi tanár
a *Polgári Szemle* főszerkesztője,
a polgári kormány előterjesztése által
a Magyar Érdemrend tisztikeresztjével kitüntetett,
2018. augusztus 20-án

JEGYZET

¹ A több mint tízéves bethleni kormányzati kurzus gazdaság- és szociálpolitikai eredményeit nagyszerűen, sőt további részletekbe menően foglalja össze többek között Beregi Béla: *Gróf Bethlen István és a magyar közgazdaság. Gazdaságpolitikai tanulmány* című könyve (a szerző kiadása, 1930., 192 oldal).